

Emzirme Özyeterlilik Ölçeği (Kısa Form)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Emzirme Özyeterlilik Ölçeği (Kısa Form)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20924>

Özet

Bu akademik ölçek giri?i, özellikle emzirme davran???na yönelik bireysel inançlar? ölçmek amacıyla geli?tirilmiş olan Emzirme Özyeterlilik Ölçeği'nin (Breastfeeding Self-Efficacy Scale - BSES) K?sa Formunun Türkçe adaptasyon çalışması?n? ele almaktadır. 2017 yılında Alu? Tokat ve arkadaşlar? tarafından gerçekleştirilen bu uyarlama, özellikle yüksek riskli popülasyon olan preterm yenidoğanlar? olan annelerin emzirme konusunda hissettikleri özyeterlilik düzeyini de?erlendirmek üzere düzenlenmiştir. Ölçek, annenin emzirme eylemlerini ba?arılı? bir şekilde yerine getirebilme yeteneğine duydu?u güveni ölçerek, emzirme başarı?n? ve süresini tahmin etmede önemli bir araç sunmaktadır.

K?sa formun uyarlama çalışması?, ölçeğin Türkçe popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilmesi?ni göstermek amacıyla yapılmıştır. Çalışma, ölçeğin psikometrik özelliklerini incelemiş ve özellikle preterm bebek annelerinin yaşad??? zorluklar bağlamında ölçeğin kullanım alanı?n? genişletmiştir.

Anahtar Kelimeler

Emzirme Özyeterlilik, K?sa Form, Uyarlama, Preterm Yenidoğan, Anne Sağlığı?, Özyeterlilik, Psikometri.

Yazarlar

Merlinda ALU? TOKAT, Çi?dem YEY?EL, Seda ELMAS, Hediye OKUMU?, Makbule ÖZTÜRK HANEY.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, annelerin başarı?lı? bir emzirme deneyimi yaşayabilme yeteneklerine dair inançları?n? ve güven düzeylerini ölçmektir. Bu özyeterlilik düzeyi, annenin emzirmeye başlama kararı?lı?n?n?, kararlaştır??? zorluklarla başa çıkma becerisini ve emzirme süresini doğrudan etkileyen kritik bir psikolojik yapıdır.

Emzirme Özyeterlilik Ölçeği (K?sa Form) adaptasyon çalışması?nın özel amacı ise, emzirme sürecinin daha zorlu ve stresli olabildiği preterm yenidoğanlar? olan anneler popülasyonunda, ölçeğin geçerli ve güvenilir bir şekilde kullanılabilirliğini saptamaktır. K?sa form, klinik uygulamalarda zaman kıstı?lı??? olan durumlarda hızlı? tarama imkanı? sunar.

Yapı

Ölçek, Albert Bandura'nın Sosyal Bilişsel Teorisi'nden türetilen özyeterlilik kavramı?n? ölçmektedir.

Emzirme Özyeterliliği, spesifik olarak bir annenin emzirme görevlerini başarıyla bir şekilde yerine getirebileceğine dair inançının gücünü ifade eder. Bu inanç, annenin davranışını motive eden ve sürdüren temel bilişsel mekanizmadır.

Ölçek maddeleri, annenin bebeği besleme, ağız yönetimi, bebeğin yeterince beslenip beslenmediğini anlama ve sosyal zorluklarla başa çıkma gibi emzirmenin çeşitli yönlerine dair güvenini değerlendirmek üzere tasarlanmıştır. Bu yapı, genellikle tek bir genel özyeterlilik faktörüne odaklanmaktadır.

Geçerlilik

Ölçeğin adaptasyon çalışmasında, psikometrik özellikler arasında tahmin geçerliliği (Predictive Validity) incelenmiştir. Tahmin geçerliliğini saptamak amacıyla, annelerin hastaneden taburcu olduktan sonraki ilk hafta içinde kısmi veya tam emzirme durumları takip edilmiştir.

Elde edilen ölçek puanlarının, annenin gelecekteki emzirme başarıları (yani, taburculuk sonrası tam veya kısmi emzirme sürdürme durumunu) ne ölçüde doğru tahmin edebildiği analiz edilmiştir. Bu analizler, ölçeğin preterm bebek anneleri için klinik olarak anlamlı bir öngörü aracı olduğunu ortaya koymuştur.

Güvenilirlik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği, adaptasyon çalışmasında standart bir yöntem olan Cronbach alfa katsayısı hesaplanarak belirlenmiştir. İç tutarlılık analizi, ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu olduğunu ve aynı temel yapıyı ölçmekte ne kadar başarılı olduğunu gösterir.

Yüksek Cronbach alfa değeri, ölçeğin güvenilirliğinin yüksek olduğunu ve farklı maddelerden elde edilen sonuçların tutarlı olduğunu işaret eder. Bu sonuçlar, ölçeğin Türkçe konuşan popülasyonda tutarlı ölçümler yapabildiğini doğrulamıştır.

Faktör Analizi

Emzirme Özyeterlilik Ölçeği'nin (Kısa Form) orijinal yapısı genellikle tek faktörlüdür ve annenin genel emzirme yeterliliğine odaklanır. Adaptasyon çalışmasında (Alu Tokat ve ark., 2017) faktör yapısına dair detaylı bilgi sunulmamış olsa da, kısa formların temel amacı, ölçeğin uzun versiyonundaki ana yapıyı koruyarak daha az madde ile aynı psikolojik yapıyı temsil etmektir.

Bu tür kısa form uyarlamalarında, doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılarak orijinal tek faktörlü yapının uyarlanan dildeki veri setinde de uygunluk gösterip göstermediği test edilir. Ölçeğin kullanımı, tek bir toplam puana dayanmaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Tipi: Uyarlama

Format: K?sa Form (Orijinal ölçeğin kısaltılmış versiyonu)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Anneler

Age Group: Yeti?kin (Emziren anneler)

Population Details: Özellikle preterm yenido?anlar olan anneler.

Test Methodology: Öz bildirim ölçeği (Self-report).

Derecelendirme: Adaptasyon çalışmasında derecelendirme sistemi hakkında detaylı bilgi verilmemiştir. Orijinal ölçekler genellikle 5 puanlı Likert tipi derecelendirme kullanır.

Anahtar Kelimeler

BSES-SF, Annelik, Bebek Beslenmesi, Sağlık Bilimleri, Klinik Uygulama, ?ç Tutarlılık, Tahmin Geçerliliği.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: merlinda.alus@deu.edu.tr (Sorumlu Yazar ?leti?im)

Correspondence Address: Belirtilmemiştir.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Test Y?li? (Uyarlama): 2017

?zinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanımı veya akademik amaçlı kullanımı için gerekli izin ve ücret bilgileri, sorumlu yazar Merlinda Alu? Tokat ile ileti?ime geçilerek öğrenilmelidir.

Kaynaklar

Alu? Tokat, M., Yey?el, Ç., Elmas, S., Okumu?, H., & Öztürk Haney, M., (2017). *Preterm yenido?anlar olan annelere yönelik düzenlenmi? Emzirme Özyeterlilik Ölçeğinin (k?sa ?ekli)*

güvenirlilik ve geçerlilik çalışması. Adnan Menderes Üniversitesi 1. Uluslararası Sağlık Bilimleri Kongresi, içinde (ss. 536). Aydn: Adnan Menderes Üniversitesi.

Bu ölçeğe ait orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [emzirme-ozyeterlilik-olcegi-kisa-form-toad.pdf](#)

Emzirme Özyeterlilik Ölçeği (Kısa Form) Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu ölçeğin maddeleri kaynak çalışmada sağlanmamıştır. Maddelerin tam listesi için lütfen referansta belirtilen orijinal çalışmaya iletişime geçiniz.

ARABPSYCHOLOGY.COM